

Editie december 2021
Nr. 36

Informatiebulletin van SAS.

Verschijnt 2 maal per jaar.

De SAS heeft een speciale band met het Augustinianum en is erkentelijk voor de facilitaire steun bij het maken van de nieuwsbrief.

Bestuur:

mw. J.M.M. (José) van Diepen, voorzitter
ir. A. F. (Frans) Ang (penningmeester)
drs. T.A.M. (Dick) van Diepen, secretaris
drs. H.A.M. (Harrie) Meelen, lid *
dhr. P.G.N. (Niel) van Beek, lid schoolleiding Augustinianum.

Comité van aanbeveling :

Prof. mr. A.A.M. van Agt, (oud-minister-president) *
Pater P. Clement, (oud-provinciaal Augustijnen Nederland) *
mr. W.J.B.M. van Elk, (oud-burgemeester Helmond)
Paul Haarhuis (oud-proftennisser en - coach) *
C.J.J.M. van Houtert,
(oud-hoofdredacteur Eindhovens Dagblad)

* Allen oud-leerling van het Augustinianum te Eindhoven

Secretariaat SAS, Baden Powellstraat 5,
5212 BW 's-Hertogenbosch

Handelsregister 17137050
Donaties: IBAN NL93RABO0350727295
t.n.v. Stichting SAS Eindhoven

Contact: Secretaris.sas@gmail.com

Voor contacten met de penningmeester:

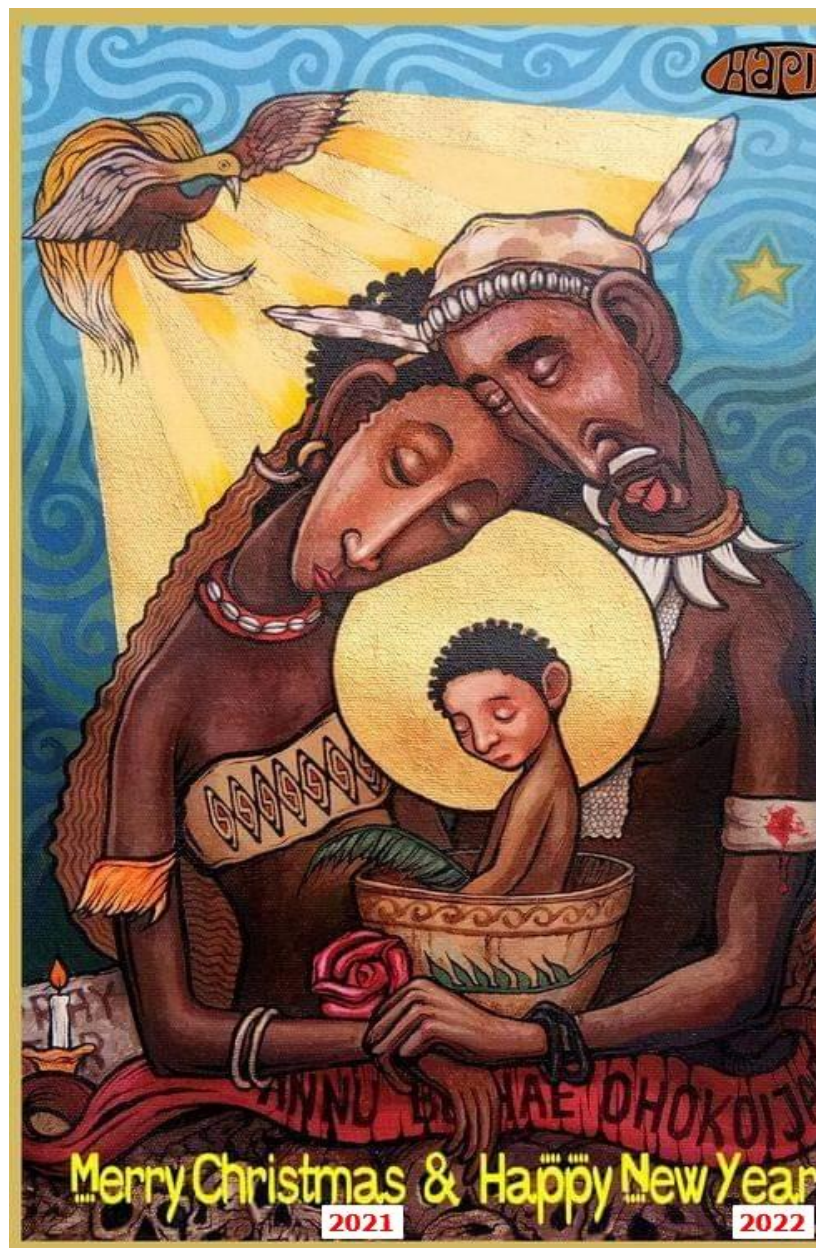
Financien.sas@gmail.com

Kijk ook eens op de website van SAS:

www.SAS-Papua.nl

Beste donateur, betrokkene bij SAS, beste lezer,
Voor u ligt weer een nieuwe nieuwsbrief van SAS.

Gedurende het kalenderjaar berichten wij u tweemaal over de werkzaamheden van SAS en de ontwikkelingen in Papua, zoals uitvoerig gemeld door Ton Tromp. Hij is als Augustijn al meer dan 50 jaar werkzaam in West-Papua, de Vogelkop. Daarover leest u in dit bulletin meer.

MET DEZE BIJZONDERE KAART WENST HET BESTUUR VAN SAS U VEEL LEESPLEZIER EN ALVAST FIJNE KERSTDAGEN, EEN GOEDE JAARWISSELING EN EEN HEEL GOED 2022.

Nieuws uit Papua

We kijken altijd uit naar berichten van pater Tromp over het reilen en zeilen op de scholen en internaten.

Hieronder zijn verslag:

Helaas raast de corona-pandemie ook door in Papua. De regelgeving rond de examens in mei veranderde om de dag vanwege corona. Regels verslaptten of werden weer aangescherpt. Inmiddels is het nieuwe schooljaar begonnen.

Iedereen is het zo langzamerhand

helemaal zat. Het duurt te lang. Na het uitbreken van het virus, en de eerste doden, ook in Manokwari, zat de schrik er flink in. Alles op slot (geen weg-, lucht-, zee-verkeer van en naar Manokwari en andere plaatsen), handen wassen, geen vergaderingen en kerkdiensten, ambtenaren *working from home*, afstand houden, mondkapjes (op vele punten in de stad stonden politieagenten te controleren of iedere chauffeur van brommer of auto en zijn/haar passagiers wel een mondkapje droeg). Schoolkinderen volgen 'online', dus niet klassikaal, onderwijs. Internaten zijn dicht, de meeste kinderen naar huis.

Maar al gauw kwam de klad er in.

De sterfgevallen bleken niet in de buurt, niet in de honderden te lopen, niet jouw familie te treffen, en de regels versoepelden beetje bij beetje. Nee, nog steeds geen klassikaal onderwijs, maar kinderen die in de

buurt woonden mochten huiswerk komen ophalen om weer in te leveren. Er werd mogelijk, zoals kerkdiensten groepen, en met een bewijs van testuitslag kon men weer boot reizen. Dit allemaal tot variant ook in Papua opdook, zouden in de week van 5-11 houden (eens in de vier jaar, bestuur te kiezen) - het was al een jaar uitgesteld - het was gepland in Manokwari.

's maandags hun dit 's zaterdags steeds meer voor kleine van een negatie-met vliegtuig of in juli de Delta-De Augustijnen juli hun kapittel o.a. om een nieuw

Eind juni ging Manokwari echter op slot. Augustijnen uit andere plaatsen (Filippijnen, Jakarta, Kalimantan, Jayapura, Sorong, het binnenland) konden geen kant op. Sommigen waren al in Manokwari en konden niet terug naar huis. De vergadering werd weer uitgesteld, maar nu met de mededeling dat die eind augustus in elk geval door zou moeten gaan, al dan niet via 'zoom'. Het is allemaal geldig, als er ten minste 2/3 van de leden mee doet.

Er was ook besloten dat er de zondag voorafgaande aan die kapittelvergadering, 4 juli, drie man tot diaken gewijd zouden worden. En dat ging wel door. In aanwezigheid van niet al te veel mensen, maar toch een behoorlijke opkomst. Dat hebben ze geweten. In de dagen erna bleken, zeven man en vrouw rond de scholengemeenschap in Susweni het virus bij zich te dragen en drie mensen in Maripi rond de onderbouw van de middelbare school. Op een enkeling na waren al deze patiënten al twee keer gevaccineerd. De symptomen zijn niet al te hevig, maar iedereen is minstens tien dagen in quarantaine. Nog niet naar een aparte locatie in een ziekenhuis, maar toch.

Toch ging de inschrijving van nieuwe leerlingen voor schooljaar 2021-2022 gewoon door: handen wassen, afstand houden, mondkapje. Ook melden velen zich online aan. Op iedere school (SMP en SMA, Maripi en Susweni, onderbouw en bovenbouw) iets over de 100 leerlingen, opgedeeld in vier klassen, misschien straks vijf. De internaten blijven dicht, op een enkele na, die al voor de lockdown in Manokwari open was. Iedere leerling moet online studeren. Dat levert in zo'n eerste week dan allerlei logistieke moeilijkheden op.

Sommigen beschikken niet over de juiste telefoon, in sommige dorpen is geen signaal, geen bereik, anderen geloven het wel. Ook de docenten wordt verzocht niet op school te komen, maar van huis uit te werken.

Normale routinezaken, zoals introductiedagen, het passen van een schooluniform, gaan niet door.

Vorig schooljaar werd dus al door covid getekend: geen klassikaal onderwijs, geen internaten.

Van sommigen die nu al in de tweede klas zitten kennen we de gezichten nog niet. Ook werd er door de Dienst van Onderwijs, van hogerhand, bepaald, dat er geen nationaal eindexamen was, slechts een schoolexamen, en dat iedereen (ja, heus!) moest slagen. Ook diegenen die om allerlei redenen nooit werk online hadden ingeleverd, geen proefwerken gemaakt, misschien wel een jaar vakantie hebben gehouden.

De docenten op hogescholen en universiteiten, en op senior high schools zullen het gaan merken, dat sommigen van hun leerlingen het afgelopen jaar niets toegevoegd hebben aan hun kennis.

Dat is natuurlijk vooral het geval onder de 'minsten der mijnen'. Zijn papa en mama, of oom en tante, in de buurt, hebben die zelf enige scholing gehad, is er enige discipline thuis en een geregelde dagorde, kijkt men huiswerk na, vraagt men belangstellend of het kind zich wel bevindt, dan zit het wel goed. Maar zijn papa en/of mama al overleden, en huis je bij een grootmoeder, kunnen vader en moeder zelf niet lezen, is de hele familie, inclusief de betreffende leerling, stevig aan de drank, heeft men geen telefoontje (tegen de prijs van een maandsalaris van een ambtenaar), of heeft overheid nog geen metershoge antenne bij jou in het dorp geplaatst zodat je van het internet verstoken bent, dan wordt er dus niet gestudeerd. Men haalt geen katekwaad uit, maar het is wel de hele dag voetballen, door het oerbos (tropisch regenwoud) klauteren, op vogeltjes jagen (met pijl en boog of 'kattepult'), visjes vangen (met een nylon lijntje waar een vishaakje aangeknoopt zit). Allemaal ook verdienstelijke bezigheden. Ook in corona-tijden houd je je kinderen niet thuis; geen beginnen aan.

Er zijn daarom nog geen gespecificeerde cijfers over het aantal geslaagden en zittenblijvers. Op de SMP is iedereen over, op de SMA zijn er 43 blijven zitten. Meisjes zijn nog altijd pienterder en meer volwassen dan jongens, onze scholen worden ook dit jaar weer massaal gezocht, na enkele jaren hebben we al een naam hoog te houden.

Het schoolhoofd van de SMA, de heer Adam Wospakrik (links op de foto), een Papua, is een door de overheid betaalde leraar en mocht niet langer op onze ongesubsidieerde school blijven les geven.

Hij werd ergens anders directeur. Nu is pater Stefanus Alo (rechts op de foto) de directeur, paters zijn altijd van alle markten thuis!

Pater Tromp is zelf in april en mei al twee keer gevaccineerd, heeft geen klachten, werkt vanuit huis, komt de straat niet op, loopt wat rond op het grote terrein (zeven hectare!!), en volgde zoals iedereen daar midden in de nacht de Uefa-voetbalwedstrijden.

Hij dankt u allen hartelijke voor de belangstelling, aandacht en steun en wenst ons toe dat we gevrijwaard blijven van het virus!

Geen Kerstactie op Augustinianum.

In tegenstelling tot eerdere berichten gaat de jaarlijkse kerstactie op het Augustinianum dit jaar niet door als gevolg van de strenge corona- Daarmee moet de SAS tot publiciteit en aandacht te vragen en internaten. Intussen wordt wel media-contact en een internet-schoolgemeenschap van het

maatregelen waaraan ook de school moet voldoen. volgend jaar wachten om op school weer voor het werk in Papua en met name de scholen hard gewerkt aan mogelijkheden voor sociaal relatie tussen de scholen in Papoea en de Augustinianum.

Kort verslag over bestuurlijk jaar 2020-2021

In het afgelopen jaar heeft het SAS-bestuur 2 maal vergaderd over de gang van zaken m.b.t. de donaties en de financiële ondersteuning van de scholen en internaten in Papua. Mede als gevolg van de schenkingen, (lijfrente-) donaties en nalatenschappen kon SAS substantiële geldelijke middelen overmaken aan de contactorganisaties in Papua, voor diverse zaken op het vlak van onderwijs, schoolfaciliteiten, behuizing en ondersteuning van studenten. De nalatenschap van Mw. Lies van Diepen willen we niet onvermeld laten, omdat zij als laatste uit de Familie van Diepen zéér betrokken was bij het wel en wee van de scholen en internaten in Papua. De afhandeling van haar erfenis is in juli 2021 afgerond.

Wegens verhuizing naar Zeeland van Mw. Miranda de Laat zocht en vond SAS een nieuwe notuliste in de persoon van Annemarie Bekkers-Paans, die werkzaam is bij het Provinciaalbestuur in Eindhoven. Het SAS-bestuur kwam afgelopen jaar ook in contact met iemand die SAS als enige erfgenaam heeft gemaakt voor zijn nalatenschap. Deze persoon had de behoefte om de bestemming van zijn nalatenschap schriftelijk vast te leggen. In goed overleg is er daarom door het bestuur van SAS een verklaring opgesteld ter aanwending van deze nalatenschap.

Ton Tromp VIJFTIG JAAR IN WEST-PAPUA

Uit de Augustijner Nieuwsbrief Nr. 1 2021:

Het jaar 2020 markeerde het gouden jubileum van de aanwezigheid van Anton ('Ton') Tromp o.s.a. in wat sinds 1 mei 1963 is uitgeroepen tot de provincie Irian Barat van Indonesië. Het werd een gouden jaar genoemd, en zo bleek het ook te zijn. De Australasian Province Newsletter is Anton schatplichtig omdat hij ons de afgelopen vijftien jaar voortdurend nieuws en beelden heeft gestuurd van de bediening van de Orde in West-Papua, waarvan de Augustijnen onze broeders zijn die het dichtst bij Australië wonen. Een speciale dank aan nabestaanden in Nederland van overleden Nederlandse Augustijnen die voor deze Nieuwsbrief in hun familiefotoalbums de hier opgenomen foto's van West-Papua-bediening tientallen jaren geleden hebben gevonden. [Ed]

Anton: Mijn benoeming tot de Nederlandse Augustijner Missie in Papoea kwam niet als een verrassing en ik accepteerde het als een uitnodigend avontuur. Twee jaar voor mijn priesterwijding was besloten dat ik daarheen zou gaan, en mijn seminarieopleiding werd vervolgens uitgebreid met culturele antropologie, taalstudie, een medische cursus, enz.

Voor mijn enculturatie in West-Papua las en luisterde ik veel naar ervaren zendelingen. Ik probeerde geen vooroordelen te hebben, een open geest te houden, gewoon 'aanwezig' te zijn en alles in me op te nemen. Meer luisteren dan praten, en meer vragen dan antwoorden. Toen ik daar aankwam, was ik pas 24 jaar oud; daarom werd tussen de Provinciaal en bisschop Piet van Diepen o.s.a. (Bisdom Manokwari) afgesproken dat ik na drie tot vier jaar in Papoea een aantal vervolgstudies zou gaan doen. Het bleek een master in sociologie te zijn aan het Asian Social Institute in Manilla, Filipijnen.

Hoewel gelegen in een afgelegen en geïsoleerd deel van de wereld, hebben de inheemse west-Papua inwoners geleefd in- en weten zij zich adequaat in deze tropische bossen te handhaven, - al honderden jaren. Verbazingwekkend! Dus voor ons zendelingen was het de vraag om achter dit wonder te komen en zich altijd af te vragen waarom iets werd gevoeld, gedaan en uitgedrukt zoals het werd gedaan. Niets mag a priori 'vreemd' zijn. Als je in een geïsoleerd dorp woont, op het platteland, met portofoon alleen voor officiële zaken, slechte publieke radio-ontvangst (Nederlandse omroep), en zonder buitenlanders in de buurt, had men geen keus; de aanpassing verloopt soepel. De nieuwe taal die ik moest leren was bahasa - Indonesisch. Onze dialogen waren meestal op een 'laag niveau' over het dagelijks leven, bruidsprijzen, misdaden, veeteelt en landbouw, en niet over het wereldtoneel, de politiek of het theologische discours.

Toen ik aankwam, was het voor mij rechtstreeks naar een jungleparochie - drie en een half jaar in 1970-1973 als assistent-pastoor in Bintuni, aan de MacCluer-golf, het zuidelijke deel van de zogenaamde Bird's Head (Vogelkop) op elke kaart van Indonesië. De pastoor daar was pater Ben (Bernardus) Noords o.s.a., de enige Europeaan in de omgeving. Hij zat er al acht jaar. Het was jammer dat Bintuni in die jaren de enige parochie/missie in het bisdom was die geen Religieuze Zusters had. Bintuni was toen een stad van ongeveer 3.000 mensen (nu 15.000). Als buitenstations waren er ongeveer dertig dorpen, waarvan twintig katholiek, met nog ongeveer 15.000 mensen. Het is een kustplaats aan de monding van de Bintuni-rivier in de buurt van de Bintuni-baai of de MacCluer-golf. Vanuit Bintuni moesten we een twintigtal dorpen langs de rivieren van de noord- en zuidkust van Bintuni Bay dienen. Sommige dorpen waren alleen per boot te bereiken, en andere alleen door door de jungle te trekken. De mensen hadden houten kano's uitgegraven (zie foto). De kerk had een eigen motorboot met een paar motoren van dertig pk en kon ongeveer vijftig ton vracht vervoeren. Regering, politie en leger hadden geen boot; ze moesten om hulp vragen aan de Kerk. Een kustschip uit Sorong zou ongeveer eens in de twee maanden langskomen.

De katholieke bisdommen in West-Papua hebben hun eigen lichte vliegtuigen, in die jaren drie of vier Cessna 185's, opererend als Associated Mission Aviation (AMA). Een Cessna-vliegtuig kwam een of twee keer per twee maanden naar Bintuni. De priester moest de grasbaan (800 bij 40 meter) om de twee of drie weken maaien. Er was geen elektriciteitsdienst in Bintuni. Het kerkterrein had een eigen generator; daarnaast hadden twee Chinese winkels de enige andere generatoren in de wijk. Er was ook geen openbare watervoorziening; je moest ofwel je eigen put graven, regenwater opvangen, of anders drinkwater uit de nabijgelegen rivier scheppen, zoals elk dorp deed. Het lokale dieet: het basisvoedsel was sago (het zetmeel van de sagopalmbloem) en zoete aardappelen, yams en cassave; we hadden genoeg vis, en af en toe varkensvlees of herten. Rijst werd geïmporteerd, maar niet genoeg voor ons om elke dag wat te kunnen eten. Alles was erg basic, bijvoorbeeld toen we een paar maanden geen suiker hadden, maar we hadden stokjes suikerriet.

We probeerden elk dorp minstens eens in de drie maanden te bezoeken. Salarissen voor de leraren (ook aan die leraren in overheidsscholen) werden door de pastoor geleverd tijdens zijn bezoeken aan de dorpen. De priester bracht ook benodigdheden mee voor die lerarenfamilies en catechisten (wat je maar kunt bedenken, van ijzeren machetes en bijlen tot ondergoed, van snoepjes tot vishaken, enz.). Een deel van het pas-toral werk bestond uit handel, het omgaan met voedselvoorziening, bouw en onderhoud van motoren en gebouwen. Een deel van de tijd werd besteed aan communicatie, wandelen in de jungle, reizen per boot, het gras van de landingsbaan maaien, de maaier en de generator repareren, omgaan met dieselolie en kerosine (vaak geleverd door vliegtuigen). Voor mij toen ik nieuw was in West-Papoea, was er niet veel gevoel van isolatie; integendeel, helemaal geen eenzaamheid of privacy, altijd omringd door mensen. De kinderen vergezelden je als je een bad ging nemen in de rivier, de Bintuni-volwassenen kwamen 's avonds naar de pastorie waar elektrische verlichting was, gewoon om te zitten en te praten, om naar de foto's in oude tijdschriften te kijken, om te kaarten, enz. Zelfs toen pater Ben Noords en ik daar de enige twee waren, spraken we samen Indonesisch. Zo was er jarenlang geen Nederlands te horen (behalve tijdens onze bezoeken aan het diocesane kantoor in de stad Manokwari, maximaal één keer per jaar).

Elke parochie had ook een klein internaat (in Bintuni, (toen ongeveer veertig kinderen), dus die kinderen studeerden in de school in de achtertuin van de parochie. Er was geen andere realistische handelwijze voor een buitenlandse zendeling dan zich aan te passen, te doen wat anderen eerder al jaren deden. Geen reden voor innovatie! Er was een grote kloof tussen de moderne post Vaticanum II Nederlandse Kerk en deze afgelegen traditionele jungle Kerk. (Welke zendeling had gehoord van de veranderingen in de kerkelijke wereld? Wie bleef theologie lezen? Slechts een of twee, naast onze bisschop, Piet van Diepen osa, die de latere zittingen van het Vaticaanse Concilie had bijgewoond). Blijf zoveel mogelijk gezond, vanwege altijd de aanwezigheid van malaria, tropische wonden, enz., Wees nuchter, wees praktisch, verenig mensen van de verschillende stammen en migranten van andere Indonesische eilanden, besteed aandacht aan de ontwikkeling van dorpsgemeenschap, gezondheidszorg en scholing. Onderwijs is de weg vooruit. Respecteer de lokale cultuur. Spreek de taal zo goed mogelijk. Kom de natuur kennen.

De lokale bevolking is erg religieus. Allah is in de buurt. De dood hoort bij het leven. Ze hebben een kosmologische kijk, waar natuur en cultuur niet gescheiden zijn, waar 'mens' 'deel uitmaakt van de natuur' en niet de baas is die de natuur beheerst. Solidariteit met de minderbedeelden en de mensen die lijden is evident. De overgangsrituelen (geboorte, huwelijk, dood) worden door iedereen gezien. Aan seksuele voorlichting is geen behoefte(ha, ha!!).

De gemeenschap, het gezin, zijn belangrijker dan het individu. Tragedie vindt plaats als gevolg van 'slechte geesten', van 'Satan'. Hoe wuif je ze weg of val je ze aan? Geen zorgen dat je niet beschermd wordt in de handen van God. De mens is medeschepper en mede-salvator. Het wereld-hiernamaals is nog steeds 'onze' wereld (met de overledene alomtegenwoordig). Europese aanwezigheid ervaren sinds Nederlandse koloniale bestuurders in 1925 voor het eerst door het gebied waren verhuisd. Toen ik daar acht jaar na pater Ben Noords osa aankwam, zei hij dat hij zich zeer welkom en thuis had gevoeld.

Priesters waren de verbinding van het volk met de rest van de wereld en zij waren agenten in het

verenigen van de stammen. Ze deelden met ons alles wat ze hadden en waren er trots op katholiek te zijn. Een paar dorpingen waren polygaam, laat het zijn...

De Indonesische militaire aanwezigheid na 1969 was altijd een last en een bedreiging. Elke persoon of familie was katholiek, protestant of moslim. Katholieke dorpsleiders hielden een zondagsdienst in afwezigheid van een priester. Pater Paul Trorba osa, de tweede Papoea-Augustijner priester, nu in de zestig, kwam uit Bintuni. Zo ook pater Lewi Ibori osa, nu in de vijftig en vicaris-generaal van het bisdom Manokwari-Sorong. Er zijn ook een aantal religieuze zusters uit Bintuni geweest. Tegenwoordig zijn er binnen het bisdom Manokwari-Sorong twintighonderd parochies, waarvan de Orde er vijf bemant (maar niet Bintuni). De andere parochies worden geleid door seculiere geestelijken van het bisdom, plus een paar seculiere priesters in bruikleen van andere bisdommen in Indonesië, en enkele vrijwillige priesters die karmelieten of missionarissen van het Goddelijke Woord zijn. Sinds 1956 hebben in totaal veertien Nederlandse augustijnen in deze missie gediend, van wie er nu drie in Nederland wonen: Arnold Neijzen, 93 jaar oud, bracht 57 jaar door in Papoea, Piet Giesen, 81 jaar oud, bracht meer dan twintig jaar door in Papoea en Jan van Dril, 80 jaar oud, bracht twintig jaar door in West-Papoea. Jan van Dril is nog steeds pastoraal actief als pastoor in Medemblik. Hier in Papua accepteerden we in 1985 voor het eerst kandidaten voor de Orde, te beginnen met een noviciaat. Tegenwoordig is ons Vicariaat zeer gezegend met een jaarlijkse stroom postulanten die het binnendringen. We ontvangen kandidaten - klerikaal en niet-klerikaal - die binnen de Augustijner broeder-schap een groot scala aan praktische en academische vaardigheden ontwikkelen en het vicariaat naar een vruchtbare toekomst zullen leiden.

De relatief recente opmars van delegatiestatus tot vicariaat van Papua, Indonesië was een vreugdevolle en langverwachte gelegenheid. Onze vicariaatsleider is pater Jan Pieter Fatem osa. Het vicariaat is toegeschreven aan de provincie Cebu, die stap vol opportuun is voor beide Augustijner jurisdicties. Het heeft er al toe geleid dat twee van onze broeders, pater John Yempormase osa (parochiepriester) en diaken Fransiskus M'baa osa, de bediening delen met twee broeders uit de provincie Cebu in het bestuur van een parochie in de buurt van Ketapang, (zie pagina 21) in het Indonesische deel van het eiland Borneo.

Kortom, heel 2020 was een gezegend jaar voor mij, en gelukkig is ons deel van West-Papua slechts licht aangeraakt door Coronavirus. Met het verstrijken van de jaren (dus heel snel!), zijn de meeste van mijn vorige verantwoordelijkheden nu in de bekwame handen van jongere broeders overgegaan, en dat is goed voor alle betrokkenen. Ik dank God voor mijn leven en voor mijn roeping om ooit *cor unum et anima una in Deum te zoeken. Semoga Tuhan Yesus selalu menyertai kita.* ("Moge Christus Totus altijd bij ons zijn!")

Anton Tromp in 2020

N.b.

Vlak voor het uitprinten van deze nieuwsbrief ontvingen wij het overlijdensbericht van Piet Vermeeren, oud-bestuurslid van SAS, Augustijn, priester in Linden. Piet is indertijd in Papua geweest, samen met de vorige voorzitter. Uiteraard kenden Anton Tromp en Piet Vermeeren elkaar goed.

In de volgende editie komen we hierop terug.

De volgende Nieuwsbrief komt uit in juni 2022.